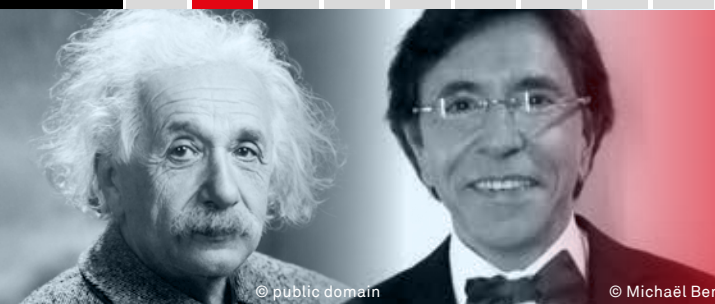

© public domain

© Michaël Bemelmans/CC BY 2.5

Fotospel

VERHALEN VAN MIGRANTEN EN VLUCHTELINGEN

DOELSTELLING

- De leerlingen begrijpen waarom sommige migranten internationale bescherming krijgen
- De leerlingen krijgen inzicht in de redenen waarom mensen migreren of vluchten
- De leerlingen realiseren zich dat vluchtelingen en migranten geen nieuwe trend zijn

DOELPUBLIEK

1ste, 2de en 3de graad secundair onderwijs

METHODIEK

Leerlingen zoeken naar redenen waarom mensen migreren. Ze worden geholpen met foto's van bekende migranten. Deze redenen worden op het bord geschreven. Vervolgens leren ze de redenen kennen waarom sommige van hen internationale bescherming krijgen.

DUUR

20 min (afhankelijk van het aantal foto's)

MATERIAAL

- Foto's van bekende (familieleden van) vluchtelingen en migranten met hun verhaal
- Een bord om de redenen op te schrijven en vervolgens de cirkels te tekenen

VERLOOP

De leerkracht kan de activiteit beginnen met de vraag "Wie is niet geboren op de plaats waar hij/zij nu woont?" De leerkracht kan vervolgens ook zelf de hand opsteken indien dit het geval is. Het doel hiervan is om de leerlingen te tonen dat velen onder ons zelf ook (kinderen van) migranten zijn. Tenslotte is iedereen die zijn woonplaats verlaat met de intentie om een nieuw leven elders te starten een migrant. Vervolgens vraagt de leerkracht of de leerlingen die hun hand opstaken hier meer over willen vertellen. De leerkracht kan hier starten met zijn/haar eigen verhaal om het ijs te breken.

- De leerkracht vraagt aan de leerlingen om na te denken over redenen waarom mensen migreren en deze luidop te zeggen. Alle redenen verschijnen op het bord maar de leerkracht schrijft ze voorlopig in 2 kolommen. De redenen die geen recht geven op internationale bescherming worden aan de linkerkant van het bord geschreven en de redenen die wel recht geven op internationale bescherming aan de rechterkant (zie cirkel hier beneden). Ondertussen kan de leerkracht de foto's van bekende personen gebruiken om de redenen te illustreren of de leerlingen op weg te zetten.

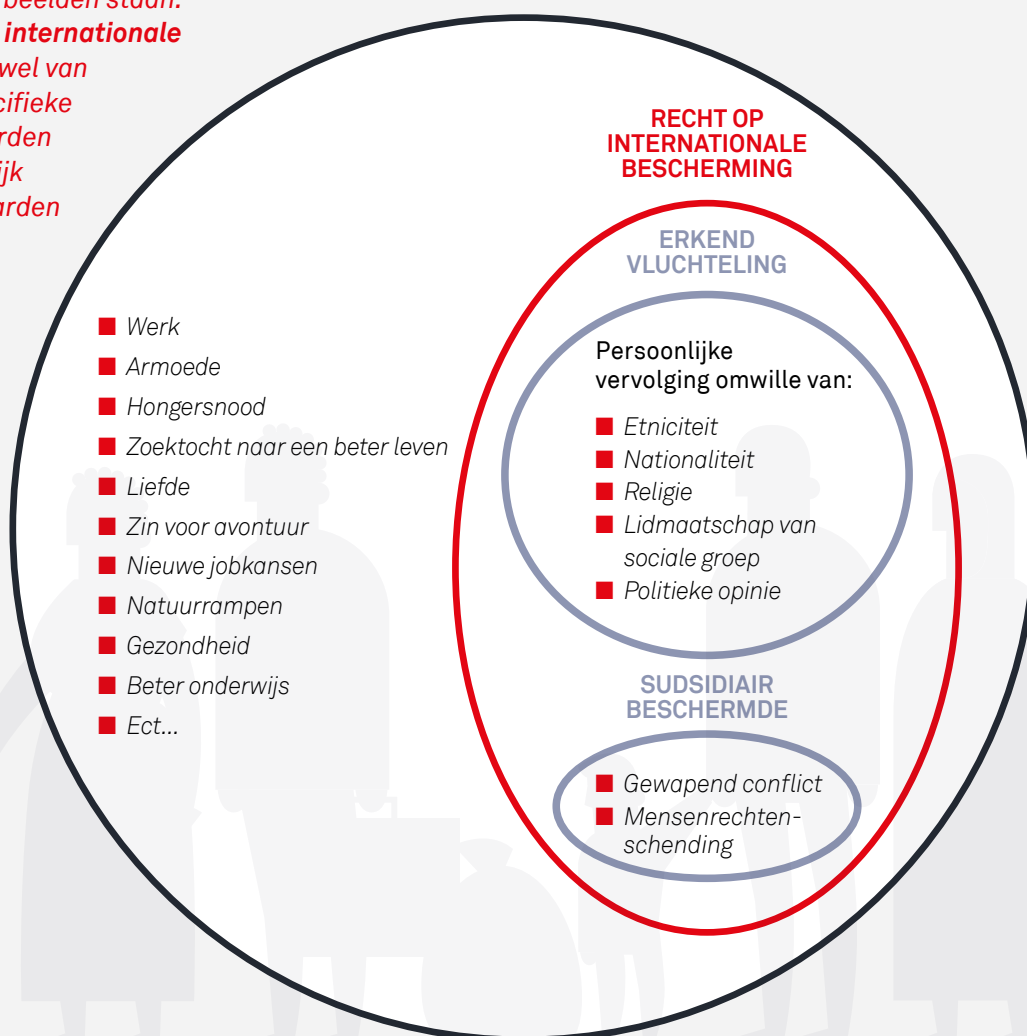
- Wanneer de leerlingen voldoende redenen hebben genoemd, tekent de leerkracht **een grote cirkel rond het geheel** en vervolgens **een kleinere cirkel rond de redenen waarom iemand internationale bescherming (vroeger werd dit asiel genoemd) krijgt**. De leerkracht vraagt aan de leerlingen wat de betekenis van deze cirkels zou kunnen zijn.

Opmerking: in functie van het niveau van de groep kan de leerkracht later ook nog 2 extra kleinere cirkels tekenen om ze de verschillende statuten van internationale bescherming aan te tonen (Redenen om het statuut van erkend vluchteling te krijgen en de redenen om het statuut van subsidiaire bescherming te krijgen). Als dit te complex lijkt, is het beter om dit niet te doen. Het belangrijkste in deze oefening is dat de leerlingen begrijpen dat niet zomaar iedereen internationale bescherming krijgt en men hiervoor moet beantwoorden aan strikte voorwaarden.

- Wanneer de leerlingen de titels van de cirkels hebben gevonden verduidelijkt de leerkracht de verschillende termen met behulp van de uitleg hieronder. Er wordt duidelijk gemaakt dat de term 'migrant' alle redenen van vertrek omvat (de grote cirkel) maar dat iemand die internationale bescherming krijgt (dus vluchteling of subsidiair beschermde) daarvoor aan zeer specifieke, wettelijk vastgelegde voorwaarden moet voldoen. De voorwaarden om als vluchteling te worden erkend zijn vastgelegd in de Conventie van Genève van 1951 Het subsidiair beschermingsstatuut werd in België ingevoerd op 10 oktober 2006 op basis van een EU-richtlijn uit 2004 die de lidstaten oplegde om dit bijkomende beschermingsstatuut in te voeren.

De cirkel zoals die uiteindelijk op het bord getekend staat. In de grote cirkel kunnen nog heel wat andere voorbeelden staan. In de cirkel 'recht op internationale bescherming' is het wel van belang dat deze specifieke redenen gegeven worden omdat dat de wettelijk vastgelegde voorwaarden zijn om bescherming te kunnen krijgen.

MIGRANTEN

© World Economic Forum swiss-image by Moritz Hager / CC BY 2.5

© Firdaus Latif / CC BY-SA 2.0

ACHTERGRONDINFORMATIE

Enkele termen

MIGRANT

Een migrant is iemand die geëmigreerd is uit zijn regio of thuisland. Iemand die dus zijn thuis heeft verlaten om elders te wonen. Dit kan gebeuren omwille van vrijwillige redenen zoals studies, de liefde, zin om elders te gaan leven, een beter werk hebben of onvrijwillige redenen zoals oorlog, angst op vervolging, mensenrechtenschendingen. De term 'migrant' omvat al deze redenen.

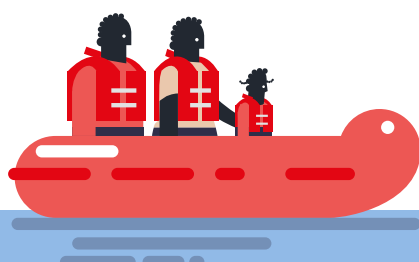
STATUUT VAN INTERNATIONALE BESCHERMING

Iemand die internationale bescherming geniet is een persoon die een beschermingsstatuut heeft van een land anders dan het zijne (vroeger werd dit asiel genoemd). Dit kan worden toegekend nadat deze persoon in dat land een aanvraag om internationale bescherming deed. Waarom vraagt iemand een dergelijke bescherming aan? Omdat bijvoorbeeld zijn leven of vrijheid in gevaar was en zijn eigen land niet in staat was deze persoon te beschermen omwille van diverse redenen. Bijvoorbeeld omdat er een oorlog heerst, een dictatuur, de staat zelf het gevaar vormt (bijvoorbeeld wanneer homoseksualiteit strafbaar is). Iedere migrant heeft het recht om internationale bescherming aan te vragen. Vanaf het moment van de aanvraag is deze persoon verzoeker om internationale bescherming (voorheen asielzoeker) tot het moment waarop het statuut is verkregen of geweigerd.

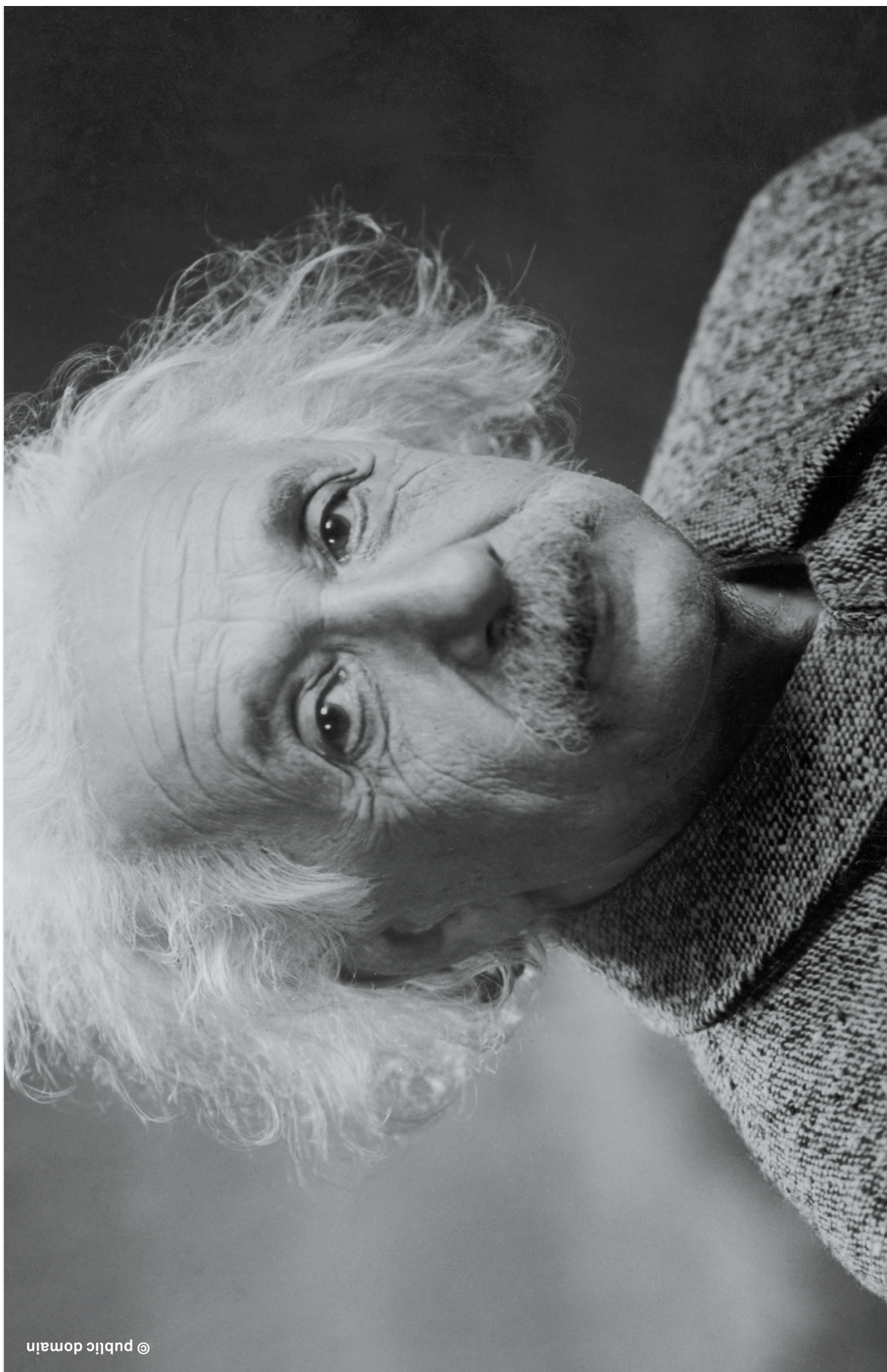
Er bestaan 2 types internationale bescherming:

- 1 Een bescherming wanneer iemands leven, vrijheid of waardigheid in gevaar is omwille van diens etnische achtergrond, nationaliteit, religie, lidmaatschap tot een bepaalde groep of politieke opinie en zijn eigen staat hem niet kan of wil beschermen. Het gaat hier om een persoonlijke bedreiging. Dit statuut wordt het vluchtelingenstatuut genoemd. Deze definitie werd vastgelegd in de conventie van Genève in juli 1951. Deze conventie werd vastgelegd met als doel de miljoenen mensen op de vlucht na de 2de wereldoorlog te beschermen.
- 2 Waar het vluchtelingenstatuut iemand bescherming biedt omwille van een persoonlijke vervolging of bedreiging is het statuut van de subsidair beschermde meer collectief van aard. Deze bescherming werd in het leven geroepen in 2006 en bestond eigenlijk voor mensen die net door de mazen van het net vielen bij de Conventie van Genève. Dit statuut biedt bescherming aan mensen die een schending van hun mensenrechten vrezen of vrezen voor ernstig geweld in het geval van een gewapend conflict wanneer zij terug naar hun land zouden keren.

Voor nog meer informatie over het statuut van de vluchteling of subsidair beschermde zie fiche "Algemene achtergrondinformatie"

Een verzoeker om internationale bescherming of iemand die reeds erkend werd als vluchteling of subsidair beschermde is dus altijd een migrant maar een migrant is niet noodzakelijk een verzoeker, vluchteling of subsidair beschermde.

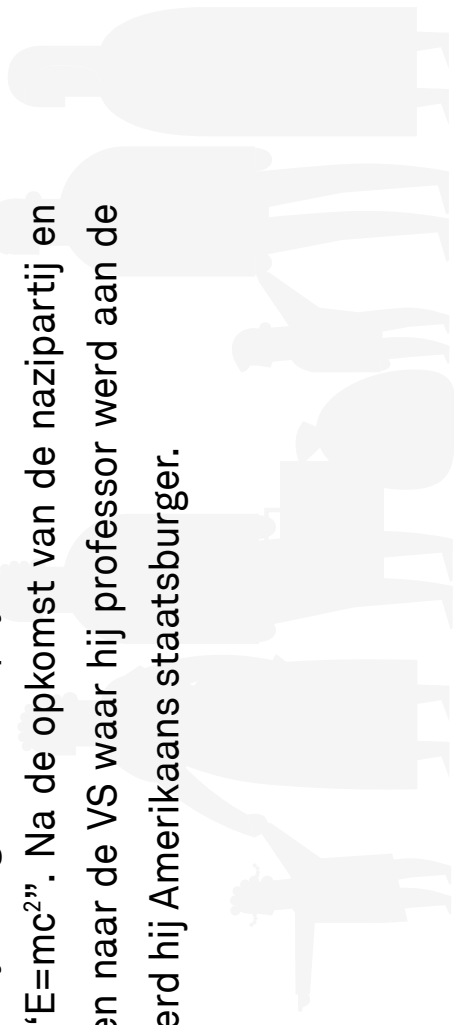
Albert Einstein

DUITSLAND, 1879 – VERENIGDE STATEN, 1955

reden van vertrek = bedreigd omwille van zijn religie

Einstein was een theoretisch natuurkundige wiens ouders niet-praktiserende joden waren. Hij zag in 1896 af van de Duitse nationaliteit en was een aantal jaren staatloos (een persoon zonder nationaliteit die door geen enkele staat wordt beschermd) voordat hij Zwitsers staatsburger werd. Hij kreeg de Nobelprijs voor Natuurkunde in 1921 en ontwikkelde het alomgekende " $E=mc^2$ ". Na de opkomst van de nazipartij en het antisemitisme besloot hij te migreren naar de VS waar hij professor werd aan de Universiteit van Princeton. Vervolgens werd hij Amerikaans staatsburger.

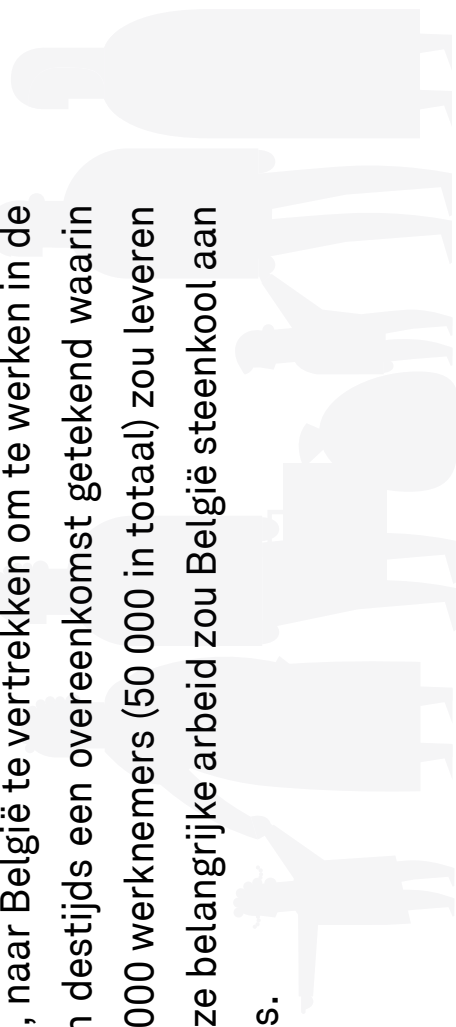
Elio di Rupo

BELGIË, 1951

.....➤ OUDERS WAREN MIGRANTEN

reden van vertrek = werk en hoop op een beter leven

Voormalig premier **Elio di Rupo** is de zoon van twee arme Italiaanse migranten. Hij is de jongste van een familie van zeven. Zijn vader was een boer maar de opbrengsten waren niet voldoende om de hele familie te voeden. Toen Italië werd getroffen door een economische crisis in de nasleep van de Tweede Wereldoorlog besloten zijn ouders in '46, vier jaar voor zijn geboorte, naar België te vertrekken om te werken in de steenkoolmijnen. Italië en België hadden destijds een overeenkomst getekend waarin was bepaald dat Italië België wekelijks 2000 werknemers (50 000 in totaal) zou leveren om in de mijnen te werken. In ruil voor deze belangrijke arbeid zou België steenkool aan Italië verkopen tegen een betaalbare prijs.

Nicolas Sarkozy

FRANKRIJK, 1955

.....➤ **VADER WAS VLUCHTELING**
reden van vertrek = geweld

Nicolas Sarkozy, geboren op 28 januari 1955 in Parijs. Hij was president van Frankrijk tussen 2007 en 2012. Zijn vader Pál Sarkozy werd geboren in Budapest. Bij de inval van het Rode leger (een leger dat werd opgericht in het voormalige Russische Rijk door de nieuwe bolsjewistische mogendheid) werd de Hongaarse familie in 1944 onteigend en verbannen naar Frankrijk.

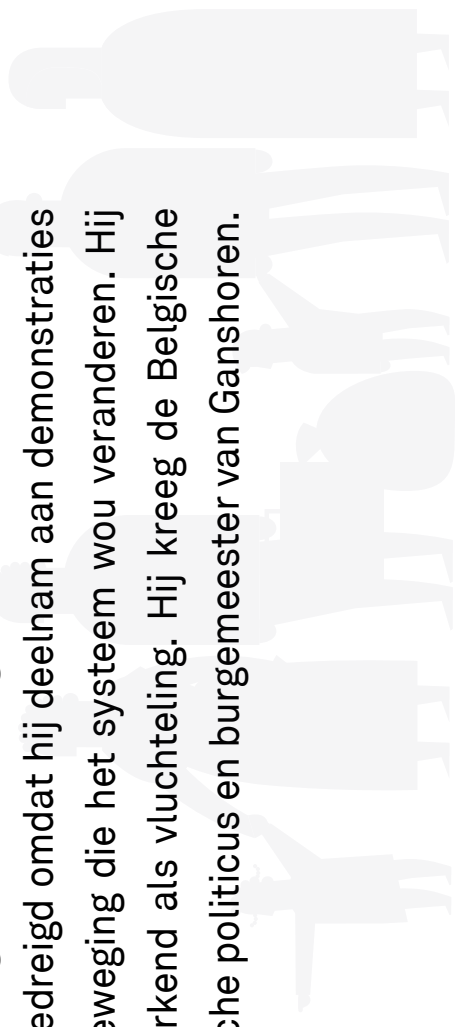
Vincent Kompany

BELGIË, 1986

.....➤ **VADER WAS VLUCHTELING**

reden van vertrek = bedreigd omwille van politieke opvattingen

Vincent Kompany werd geboren op 10 april 1986 in Ukkel en is van Belgisch-Congolese afkomst (zijn moeder is Belg en zijn vader Congolees). Zijn vader, Pierre Kompany, werd geboren in 1947 in Congo. In 1975 moest hij Zaïre (zoals Congo toen heette) ontvluchten omdat zijn politieke opvattingen ingingen tegen de toenmalige dictator Mobutu. Hij zat in de gevangenis en werd met de dood bedreigd omdat hij deelnam aan demonstraties en deel uitmaakte van een studentenbeweging die het systeem wou veranderen. Hij zocht bescherming in België en werd erkend als vluchteling. Hij kreeg de Belgische nationaliteit in 1982. Hij is nu een Belgische politicus en burgemeester van Ganshoren.

Jean-Luc Dehaene

BELGIË, 1940 – 2014

.....➤ **WAS VLUCHTELING** **reden van vertrek = Tweede wereldoorlog**

Jean-Luc Dehaene, voormalig premier van België tussen 1992 en 1999 en belangrijk staatsman, werd geborentijdens de Tweede Wereldoorlog in een Frans vluchtelingenkamp in Montpellier. Zijn ouders ontvluchtten de opmars van de Duitsers in Frankrijk en België. Na afloop van de oorlog gingen ze terug naar België. De vrouw van Jean-Luc Dehaene, Cécile Verbeke, werd geboren in de VS waarnaar haar ouders waren gevlucht tijdens de oorlog.

Rita Ora

KOSOVO, 1990

.....➤ **VLUCHTELING**

**reden van vertrek = bedreigd omwille van haar nationaliteit/
etnische achtergrond**

Rita Ora's ouders waren Albanees in Pristina, de hoofdstad van Kosovo. Rita Ora was slechts 1 jaar oud toen ze moest vluchten. Tijdens de ontbinding van Joegoslavië riskeerden Albanese families vervolging. Ze installeerden zich vervolgens in Londen alwaar Rita Ora een bekende zangeres en actrice werd.

Rita Ora

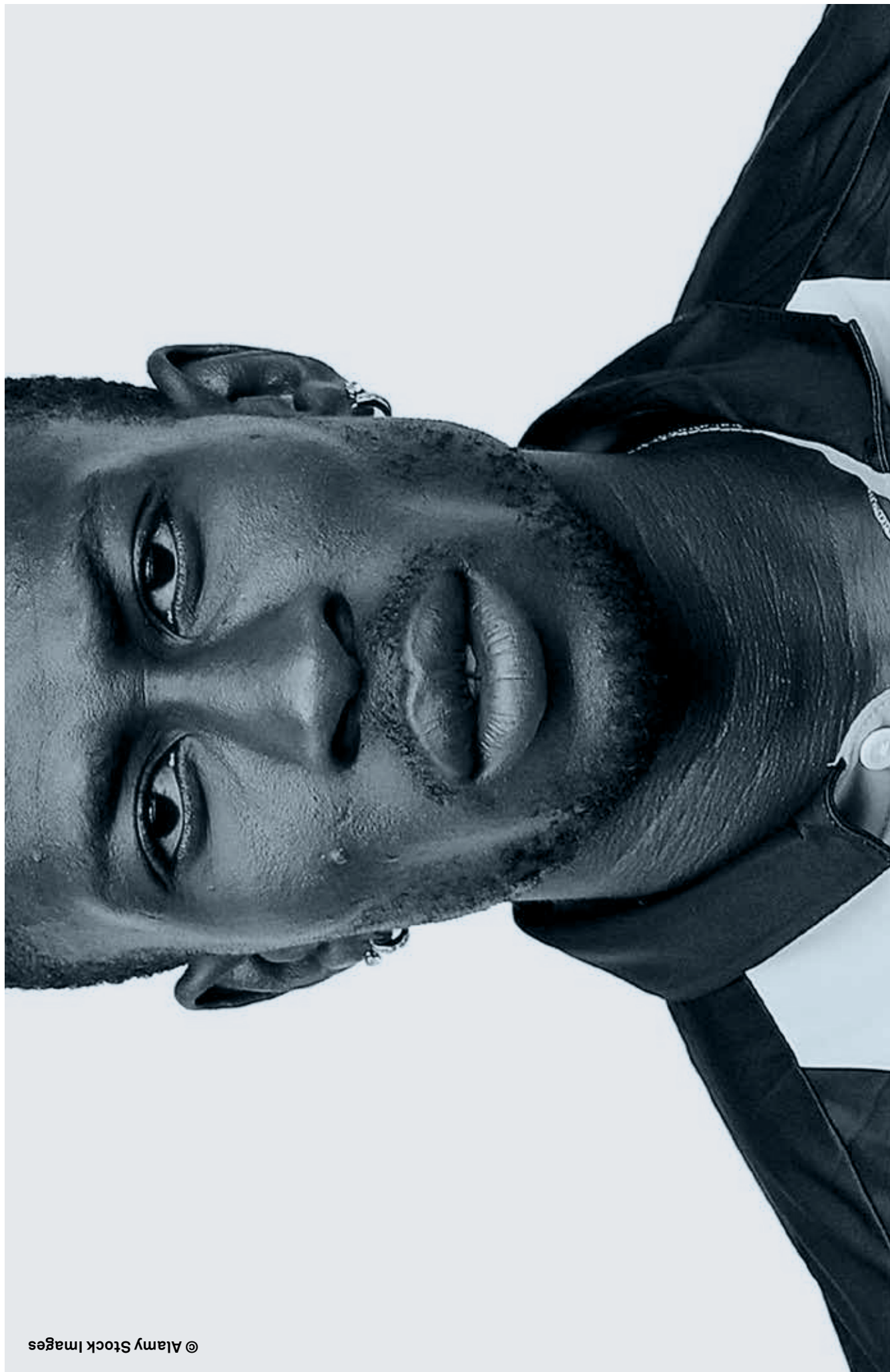
KOSOVO, 1990

.....➤ **VLUCHTELING**

**reden van vertrek = bedreigd omwille van haar nationaliteit/
etnische achtergrond**

Rita Ora's ouders waren Albanees in Pristina, de hoofdstad van Kosovo. Rita Ora was slechts 1 jaar oud toen ze moest vluchten. Tijdens de ontbinding van Joegoslavië riskeerden Albanese families vervolging. Ze installeerden zich vervolgens in Londen alwaar Rita Ora een bekende zangeres en actrice werd.

Mamadou Coulibaly

SENEGAL, 1999

MIGRANT

reden van vertrek = hoop op een beter leven

Mamadou Coulibaly werd geboren in Dakar in Senegal. Op zijn 17e besluit hij te vertrekken in de hoop elders een beter leven op te bouwen. Hij vertrekt in een migrantenbootje op clandestiene wijze naar Marokko. Vervolgens bereikt hij Italië, waar hij snel wordt ontdekt als voetbaltalent. De voetbalclub van Pescara regulariseert vervolgens zijn situatie. Hij is tot op vandaag professioneel voetballer.

M.I.A.

VERENIGD KONINKRIJK, 1975

.....➤ OUDERS WAREN VLUCHTELING

reden van vertrek = bedreigd omwille van haar religie, etnische achtergrond en de politieke opvattingen van haar vader

Mantang Arulpragasam, van Sri Lankaanse afkomst, werd in 1975 in Londen geboren. Haar familie verhuisde naar het noorden van Sri Lanka toen ze 6 maanden oud was. Toen er een burgeroorlog uitbrak tussen de Sinhalese boeddhistische meerderheid en de Tamils, was ze 11 jaar oud. Ze vluchtte het land uit zonder haar vader. Deze stond aan het hoofd van een revolutionaire organisatie die campagne voerde voor de onafhankelijkheid van een deel van het Tamil-gebied. Mantangi vluchtte met de rest van haar familie naar het Verenigd Koninkrijk. Ze werd in de jaren 2000 beroemd onder haar artiestennaam M.I.A., wat betekent “Missing in action”, of “disappeared in battle”.